

Συγχώρησε για να συγχωρηθείς (Κυριακή της Τυροφάγου - 1ο Μέρος)

/ [Πεμπτουσία](#)

«Εάν αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, αφήσει και υμίν ο Πατήρ υμών ο ουράνιος».

Οι αγωνιζόμενοι στους ιππικούς αγώνες, όταν τους δοθεί το σύνθημα για την εκκίνηση, μόλις περάσουν το τεντωμένο σχοινί της αφετηρίας κτυπώντας τους ίππους συχνά προχωρούν προς την «νύσσαν», δηλ. την στήλη των αλόγων, τρέχοντας με μικρά και γρήγορα άλματα. Δεν είναι λοιπόν ο κόπος τους μέχρι την νύσσαν, αλλά βιάζονται να εκτελέσουν και επτάκυκλο δρόμο, διότι αυτό φανερώνει το νικητή.

Εμάς δε σήμερα, η βαλβίδα της μετανοίας, μας οδήγησε σ' αυτήν την αφετηρία. Ήταν δε για μας η πρώτη βαθμίδα του δρόμου της μετανοίας η υπόθεση του αρχιτελώνη Ζακχαίου, ο οποίος με πολύ μεγάλη προθυμία ευσεβώς σκόρπισε, εκείνα που ασεβώς μάζεψε. Ακολούθησε η παραβολή του Τελώνου και Φαρισαίου,

που μας υπέδειξε τη δύναμη της χριστομίμητης ταπεινώσεως. Αμέσως μετά ο Άσωτος νέος εκείνος, που κακώς μεν δραπέτευσε προς τη χοιρώδη ζωή, επανήλθε δε καλώς στην πατρική εστία. Και στη συνέχεια η μεγάλη και φρικτή κρίση και απολογία.

Αφού προετοιμαστήκαμε κάπως με αυτά και αφού μάθαμε τη δύναμη της αρετής, φθάσαμε προς την «νύσσαν», την πρώτη δηλαδή εβδομάδα των νηστειών. Την εβδόμη εβδομάδα, σαν δρόμο κυκλικό από τώρα βιαζόμαστε να διανύσουμε. Στα ιππικά αγωνίσματα είναι δύσκολο να νικούν όλοι οι αγωνιζόμενοι, διότι παίρνει το στεφάνι μόνον αυτός που τερμάτισε πρώτος. Ο δικός μας όμως αγωνοθέτης σε όλους όσοι επιθυμούν τη νίκη το ίδιο στεφάνι προσφέρει, κατά την εξουσία του. Και στον καθένα, σαν άρμα τεσσάρων ίππων, τοποθετεί αυτά τα τέσσερα στοιχεία. Τον λογισμό διατάσσει να προσέχει σαν αμαξηλάτης. Τη συνείδηση όρισε σαν μαστίγιο να δέρνει, για τα πλημμελήματα, και ως χαλινάρι την εγκράτεια· και εξομαλύνει εκ των προτέρων το στάδιο, για να πραγματοποιείται εύκολα η εντολή, προετοιμάζοντας ομαλό το δρόμο του αμαξηλάτη. Αλλά ας δούμε ποιά είναι η ευκολία της αρετής.

«Είπεν ο Κύριος· εάν αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, αφήσει και υμίν ο Πατήρ υμών ο ουράνιος». Ποιός άραγε έχει τόσο υψηλή διάνοια, ώστε να αντιληφθεί το μέγεθος αυτού του νοήματος; Διότι αυτό είναι η κορυφή των αρετών• αυτό το κεφάλαιο των αγαθών θα σε θεώσει• ο λόγος αυτός σηκώνει από τα γήινα και κάνει να ομοιωθεί η εικόνα με το πρωτότυπο. «Εάν αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα, αφήσει και ο πατήρ υμών ο ουράνιος τα παραπτώματα». Η μεν άφεση των αμαρτιών ανήκει μόνον στον Θεό, διότι έχει γραφτεί· «Ουδείς δύναται αφιέναι αμαρτίας, ει μη εις, ο Θεός». Τώρα δε με αυτό το λόγο μεταδίδει το χάρισμα και στους ανθρώπους, σαν κατά κάποιο τρόπο, να εννοεί: συ έχεις την εξουσία για την άφεση της αμαρτίας σου. Μπορείς, αν θέλεις, με λίγη προσπάθεια να κερδίσεις τη συγχώρηση των παραπτωμάτων. Δεν ζητώ τα υπερφυσικά, δεν απαιτώ τα πάνω από τις δυνάμεις σου, δεν αναγκάζω να υπερβείς τα χιονισμένα μέρη της Σκυθικής ή να ανέβεις τα Καυκάσια όρη ή να υπερπηδήσεις τη διακεκαυμένη ζώνη, ή να διασχίσεις τους ωκεανούς, που όλα είναι ακατόρθωτα.

Μικρή είναι η εντολή. «Εάν αφήτε τοις αν-θρώποις τα παραπτώματα, αφήσει και υμών ο Πατήρ». Συγχώρησε και θα συγχωρηθείς· απάλλαξε τον πλησίον σου από την εναντίον σου κατηγορία και θα απαλλαγείς από το παράπτωμά σου προς τον Θεό. Και όπως ακριβώς έχουμε εντολή να μιμηθούμε τον Χριστό, προτρεπόμενοι από την ευαγγελική φωνή να Τον ακολουθήσουμε, έτσι με συγκατάβαση μιμείται και Αυτός τα δικά μας όταν συμπεριφέρεται έτσι σε μας όπως εμείς συμπεριφερόμαστε προς τον πλησίον. Και αυτό ο Κύριος με παραβολή υπέδειξε και σε άλλο σημείο παρουσιάζοντας κάποιον φοβερό βασιλιά να κάθεται στο θρόνο

του, στον οποίον όταν οδηγήθηκε ένας χρεοφειλέτης που χρωστούσε μύρια τάλαντα, τον ικέτευσε τον και του χάρισε ολόκληρο το ποσό.

Επειδή δε φάνηκε σκληρός προς τον ομόδουλό του, για ελάχιστο χρέος, κίνησε σε οργή τη φιλανθρωπία του βασιλιά, ώστε να παραδώσει στους βασανιστές τον αχάριστο δούλο, για να τιμωρηθεί ανάλογα με το χρέος. Και απ' αυτό λοιπόν το ίδιο παραγγέλλει· «Εάν αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, αφήσει και ο Πατήρ υμών ο ουράνιος· εάν δε μη αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, μηδέ ο Πα-τήρ υμών αφήσει τα παραπτώματα υμών».

Αλλά ας δούμε και τη συνέχεια του λόγου. «Όταν δε νηστεύητε, μη γίνεσθε ώσπερ οι υποκριταί σκυθρωποί· αφανίζουσι γαρ τα πρόσωπα αυτών, όπως φανώσι τοις ανθρώποις νηστεύοντες». Εδώ αναφέρεται στους Ιερείς και Φαρισαίους και Γραμματείς· διότι και σε άλλο σημείο τους ονόμασε υποκριτές· «Ουαί, λέγων, υμίν, Γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί». Διότι αυτοί σκέφθηκαν λανθασμένα την κενοδοξία, και την άλλην αρετή εφάρμοζαν με ψεύτικο ήθος, ιδιαίτερα δε έδειχναν πολλή σκυθρωπότητα όταν νήστευαν, εξαπατώντας όσους τους έβλεπαν με την εξωτερική εμφάνιση και τη φαινομενική ωχρότητα των προσώπων. Τέτοιους πολλούς θα εύρισκε κανείς και ανάμεσα στους χριστιανούς, οι οποίοι καλλιεργούν την υπερηφάνεια και προτιμούν να φαίνονται δίκαιοι αντί να είναι.

Και όμως και η έξω του χριστιανισμού φιλοσοφία λέει, ότι είναι ο πλέον άδικος απ' όλους αυτός που δεν είναι, αλλά φαίνεται τέτοιος. Σωστά έχει λεχθεί, ότι όσοι ζουν υποκριτικά, μεταβάλλουν τα πρόσωπά τους. Πρόσωπο δε της ψυχής είναι οι αρετές που χαρακτηρίζουν τον αληθινό άνθρωπο, τον πράο, τον ανεξίκακο, τον θεοσεβή, τον φιλόανθρωπο, τον ανδρείο, τον δίκαιο και τον άμεμπτο, και τα άλλα, από τα οποία χαρακτηρίζεται η εικόνα του Θεού. Εκείνος λοιπόν που αντί όλων αυτών καλλιεργεί την υποκρισία, μεταβάλλει τα χαρακτηριστικά ιδιώματα του προσώπου. Σωστά δε πρόσθεσε και το· «όπως φανώσι τοις ανθρώποις νηστεύοντες». «Άνθρωπος γαρ εις πρόσωπον, Θεός δε εις καρδίαν ορά», κατά την Αγ. Γραφή.

«Αμήν γαρ λέγω υμίν ότι απέχουσι τον μισθόν αυτών». Επειδή αυτός που εφαρμόζει την αρετή και ζητά ανθρώπινη δόξα για όσα κάνει, αφού έλαβε τον μισθό που ζητούσε, έχασε τον πραγματικό μισθό. Δοξαζόμενος από τους ανθρώπους στερήθηκε της τιμής από τον Θεό, επειδή δεν επεδίωκε την αρετή, αλλά κυνηγούσε την εξ αυτής δόξα, κάνοντας το καλό περιμένοντας φανταστικές ανταμοιβές και πρόσκαιρη δόξα. Γι' αυτό και ο Ησαΐας αναφερόμενος σ' αυτούς είπε· «Ατιμασθήσεται η δόξα Μωάβ εν τρισίν έτεσι μισθωτού». Αυτός που κάνει την αρετή θέλοντας ανταμοιβές, όσον απολαμβάνει την υπόληψη του παρόντος κόσμου, άλλο τόσο θα απολαύσει τον καρπόν της ντροπής, όταν θα αποκαλυφθούν

τα κρυπτά μας.

«Συ δε νηστεύων άλειψαί σου την κεφαλήν και το πρόσωπόν σου νίψαι». Με αυτά δήλωσε ότι πρέπει να φαίνεται και το χαρωπό και το εύθυμο στον νηστεύοντα, ώστε να μη φαίνεται στους ανθρώπους ότι νηστεύει. Μιλώντας για την κεφαλή και το πρόσωπο μάς οδηγεί να εννοήσουμε και κάτι άλλο. Επειδή δηλαδή ο Χριστός είναι η κεφαλή μας, όπως αναφέρει σε άλλο σημείο το Ευαγγέλιο και είπε ο Απόστολος, λύνει την απορία με το έλαιο της ελεημοσύνης, για να προπαρασκευάζουμε στους εαυτούς μας σπλαχνική την κεφαλή όλων μας. Διότι με τίποτε άλλο, δεν λατρεύεται ο Θεός παρά με την ελεημοσύνη. Ότι δε με το έλαιο φανερώνεται η ελεημοσύνη προς τους φτωχούς, έχουμε μάθει από την παραβολή των δέκα Παρθένων, που είπε ότι οι γεμάτες έλαιο λαμπάδες έγιναν αιτία της εισόδου στο νυμφικό θάλαμο. Με το νίψιμο δε του προσώπου παραγγέλλει να καθαρίζουμε τις αισθήσεις από τη ψυχική ακαθαρσία, τις οποίες χρησιμοποιεί ο νους για την εκτέλεση των πράξεων και φανερώνει τη διάθεση που υπάρχει στο βάθος της ψυχής, που βρίσκονται τα είδη των αρετών. Αυτό το πρόσωπο πρέπει να το κάνουμε χαρούμενο με την πραγματοποίηση των καλών πλένοντάς το με το νερό της καθαρότητας και με τα δάκρυά μας.

(Συνεχίζεται)